

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

14–18. avgust 2023.

Sektor za monetarne i devizne operacije
Odeljenje za devizne rezerve
Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Avgust 2023.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 18.08.2023	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	4.369,71	-2,11%	2,01%
Dow Jones Industrial	SAD	34.500,66	-2,21%	1,48%
NASDAQ	SAD	13.290,78	-2,59%	2,51%
Dax 30	Nemačka	15.574,26	-1,63%	13,70%
CAC 40	Francuska	7.164,11	-2,40%	9,25%
FTSE 100	Velika Britanija	7.262,43	-3,48%	-3,70%
NIKKEI 225	Japan	31.450,76	-3,15%	8,67%
Shanghai Composite	Kina	3.131,95	-1,80%	-4,44%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

	Nivo prinosa	Promena u b.p.		
		1w	YoY	
Nemačka	2y	3,04%	0,5	229,5
	10y	2,62%	-0,3	151,7
Francuska	2y	3,31%	-2,3	267,8
	10y	3,16%	1,0	148,8
Španija	2y	3,41%	0,4	249,5
	10y	3,67%	4,2	142,5
Italija	2y	3,73%	5,5	210,0
	10y	4,32%	7,0	100,0
UK*	2y	5,20%	16,3	274,1
	10y	4,68%	14,8	236,5
SAD	2y	4,95%	4,9	174,8
	10y	4,26%	10,1	137,4
Kanada	2y	4,75%	8,2	137,1
	10y	3,72%	7,3	87,6
Japan	2y	0,02%	0,9	10,8
	10y	0,63%	5,0	43,1

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na FX tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY			1w	YoY	
EUR/USD	1,0873	-0,68%	7,76%	USD/EUR	0,9197	0,68%	-7,20%
EUR/GBP	0,8531	-1,10%	0,93%	USD/GBP	0,7846	-0,43%	-6,35%
EUR/CHF	0,9587	-0,17%	-0,68%	USD/CHF	0,8818	0,51%	-7,82%
EUR/JPY	157,74	-0,59%	15,25%	USD/JPY	145,07	0,10%	6,95%
EUR/CAD	1,4719	0,02%	12,53%	USD/CAD	1,3537	0,69%	4,44%

Izvor: Bloomberg

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP*			CHF		
	nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	3,66%	0,2	373,9	5,30%	0,0	302,0	5,18%	0,1	349,4	1,70%	-0,4	191,1
1M	3,62%	-2,3	361,2	5,31%	0,4	301,4	5,19%	0,1	343,3	1,70%	-0,1	190,9
3M	3,82%	3,5	342,5	5,38%	1,9	258,4	5,44%	9,1	326,8	1,61%	2,1	197,2
6M	3,94%	1,6	311,8	5,44%	2,9	227,3	5,71%	17,4	301,6	1,43%	2,9	196,5
12M	4,09%	3,5	286,2	5,38%	7,8	192,5	5,95%	24,2	273,3	0,96%	3,7	158,4

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti.

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za Q3 (u %)
Evropska centralna banka	3,75*	0,25	27.07.23	14.09.23	3,75
Federalne rezerve SAD	5,25-5,50	0,25	26.07.23	20.09.23	5,25-5,50
Banka Engleske	5,25	0,25	03.08.23	21.09.23	5,50
Banka Kanade	5,00	0,25	12.07.23	06.09.23	5,00
Švajcarska nacionalna banka	1,75	0,25	22.06.23	21.09.23	1,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 4,25%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je oslabio za 0,68% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 1,0857 do 1,0960 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,0873 do 1,0928 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Veća tražnja za dolarom, kao valutom sigurnog utočišta, zbog zabrinutosti oko kineske privrede i očekivanja da će kamatne stope u SAD ostati na visokom nivou duže vreme uticala je na kontinuirano jačanje dolara prema evru tokom izveštajnog perioda.

Početkom nedelje dolar se našao na najvišem nivou u poslednjih mesec dana u odnosu na evro i korpu valuta, nakon kupovine dolara kao valute sigurnog utočišta od strane investitora usled zabrinutosti za privredu Kine. Dolar je u jednom trenutku ojačao na nivo od 1,0875 američkih dolara za evro, ali je evro krajem dana delimično nadoknadio gubitke. Ipak, kurs EUR/USD je na dnevnom nivou zabeležio pad.

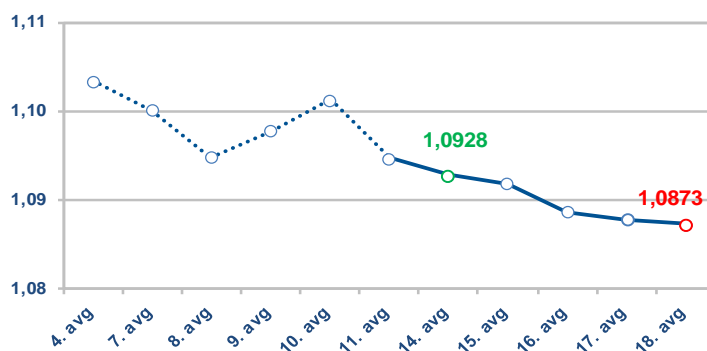
U utorak, na početku evropske sesije trgovanja, evro je ojačao usled objavljivanja ZEW indeksa ekonomskih očekivanja investitora za Nemačku i zonu evra u avgustu, koji su neočekivano porasli. ZEW indeks ekonomskih očekivanja za Nemačku u avgustu porastao je sa -14,7 na -12,3, a ZEW indeks ekonomskih očekivanja za zonu evra sa -12,2 na -5,5. Tokom dana je objavljen podatak o maloprodaji u SAD u julu, koja je zabeležila rast od 0,7%, što je više od očekivanog (0,4%) i rasta u prethodnom mesecu (0,3%), nakon čega je dolar ponovo ojačao prema evru.

U izveštajnom periodu evro je oslabio prema dolaru za 0,68%.

Sredinom nedelje dolar je ojačao pre svega usled objavljivanja zapisnika sa sastanka FED-a, održanog 25–26. jula, koji je pokazao da je veliki broj članova FOMC-a istakao rizik od pojave novih inflatornih pritisaka, koji bi doveli do nastavka ciklusa povećanja kamatnih stopa. Na jačanje dolara uticalo je i objavljivanje podataka o industrijskoj proizvodnji SAD, koja je u julu povećana za 1,0% u odnosu na prethodni mesec, više od očekivanja (0,3%), a nakon pada od 0,8% u junu, te je zabeležila prvi rast u poslednja tri meseca. Pored toga, objavljeni su i podaci za zonu evra – industrijska proizvodnja je u junu povećana za 0,5% na mesečnom nivou, dok je BDP, prema drugoj proceni, povećan za 0,3% u drugom tromesečju (u skladu sa prvom procenom), ali ti podaci nisu znatno uticali na kretanje valutnog para.

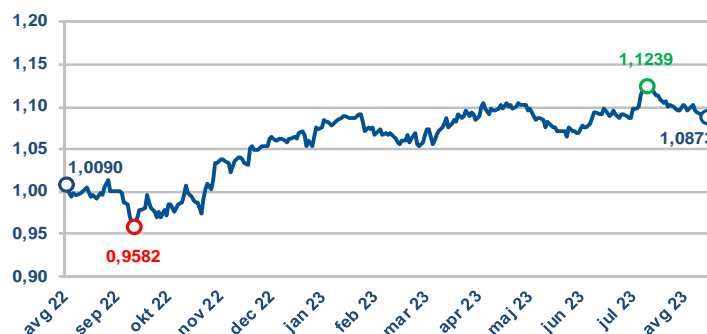
U četvrtak je dolar najpre nastavio da jača pod uticajem zapisnika sa sastanka FED-a koji je objavljen prethodnog dana, ali se evro oporavio tokom evropske sesije trgovanja. Međutim, nakon izlaska snažnih podataka iz SAD, dolar je ponovo ojačao. Broj novih prijavi za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD tokom nedelje koja se završila 12. avgusta smanjen je na 239 hiljada, sa 250 hiljada u prethodnoj nedelji, i bio je niži od očekivanja (240 hiljada). Pokazatelj proizvodne aktivnosti u oblasti koju pokriva FED iz Filadelfije u avgustu iznosio je 12,0 i bio je znatno iznad očekivanja (-10,4) i podatka iz prethodnog meseca (-13,5).

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

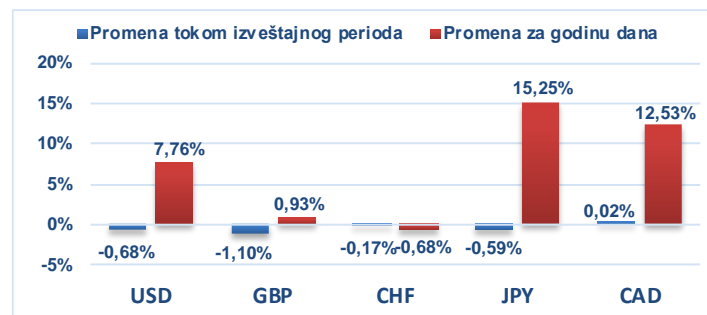
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra u odnosu na odabrane valute

Izvor: Bloomberg.

U petak je kurs EUR/USD blago smanjen u odnosu na prethodni dan i u jednom trenutku se spustio na 1,0845, što je bila najniža vrednost tokom perioda trgovanja u posmatranoj nedelji. Objavljeni su konačni podaci o stopi rasta potrošačkih cena za zonu evra za jul, koja je na mesečnom nivou smanjena za 0,1%, dok je na godišnjem nivou inflacija iznosila 5,3%, a bazna inflacija 5,5%. Svi podaci su bili u skladu s preliminarnim procenama.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,0873 američka dolara za evro, što ujedno predstavlja i najnižu vrednost na zatvaranju tokom protekle nedelje.

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD tokom izveštajnog perioda porasli su na srednjem i dužem delu krive, dok su kod kratkoročnih instrumenata uglavnom ostali nepromenjeni. Prinos dvogodišnje obveznice povećan je za oko 5 b.p. (na 4,95%), a prinos desetogodišnje obveznice za oko 10 b.p. (na 4,26%).

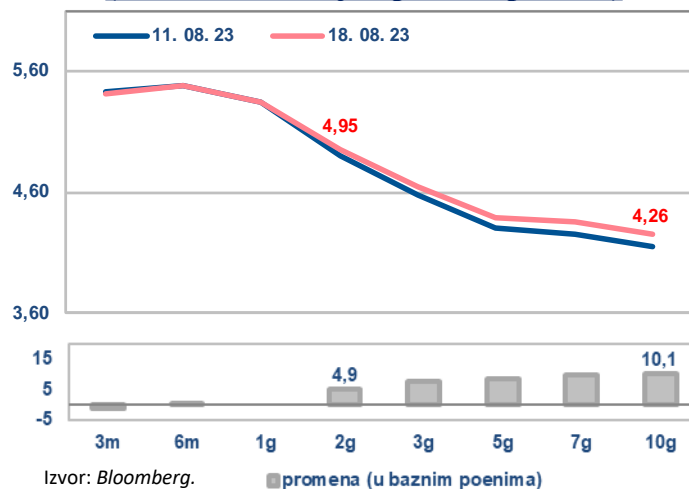
Na kretanje prinosa tokom nedelje uticali su objavljeni ekonomski podaci koji govore o i dalje snažnoj privrednoj aktivnosti u SAD. Sektori maloprodaje i industrijske proizvodnje zabeležili su rast iznad očekivanog, a pokazatelj proizvodne aktivnosti u oblasti koju pokriva FED iz Filadelfije ukazao je na rast proizvodnog sektora tog regiona. Takođe, broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD smanjen je najviše u poslednjih pet nedelja, što ukazuje na otpornost tržišta rada. Objavljeni podaci ukazuju na mogućnost da će FED zadržati kamatne stope na povišenom nivou duži period.

Maloprodaja u SAD povećana je za 0,7% u julu u odnosu na prethodni mesec, što je više od očekivanja (0,4%) i više nego u junu (0,3%, revidirano sa 0,2%). Maloprodaja bez volatilnih kategorija: automobila, benzina, građevinskog materijala i prehrambenih usluga (tzv. kontrolna grupa), koja najbližnje odslikava komponentu potrošnje stanovništva u BDP-u, povećana je za 1,0%, više od očekivanja (0,5%) i više nego u prethodnom mesecu (0,5% revidirano sa 0,6%).

Zapisnik sa sastanka FED-a, održanog 25–26. jula, ukazuje na podeljenost između članova u vezi sa odlukom o daljem podizanju kamatnih stopa. Veliki broj članova istakao je rizik od pojave novih inflatornih pritiska, koji bi doveli do daljeg nastavka ciklusa povećanja kamatnih stopa. Članovi su se složili da je dalji tok privrednih kretanja neizvestan i da će buduće odluke FED-a zavisiti od sveobuhvatnosti ekonomskih podataka koji će biti objavljeni u narednom periodu.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

■ promena (u baznim poenima)

1.10

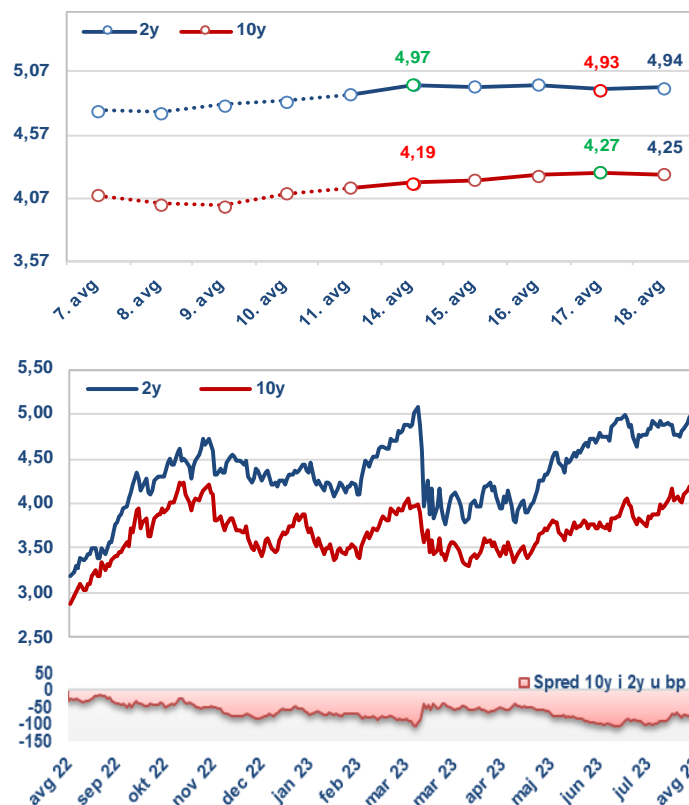
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Maloprodaja, M/M	Jul	0,4%	0,7%	0,3%
Industrijska proizvodnja, M/M	Jul	0,3%	1,0%	-0,8%
Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti, u hiljadama	12. Avg	240	239	250

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Ekonomski podaci u SAD ukazuju na to da bi FED mogao zadržati kamatne stope na visokom nivou duži period.

Industrijska proizvodnja u SAD u julu povećana je za 1,0% u odnosu na prethodni mesec, više od očekivanja (0,3%), a nakon pada od 0,8% u junu (revidirano sa -0,5%), te je zabeležila rvi rast u poslednja tri meseca. Proizvodnja prerađivačkog sektora, koja čini oko tri četvrtine ukupne industrijske proizvodnje, povećana je za 0,5% (nakon -0,5% u prethodnom mesecu, revidirano sa -0,3%), pri čemu se najveći rast beleži u proizvodnji automobila i delova (5,2%). Proizvodnja svih potrošačkih dobara povećala se za 1,4% i predstavlja najveće povećanje od kraja 2020. godine.

Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD tokom nedelje koja se završila 12. avgusta smanjen je na 239 hiljada sa 250 hiljada u prethodnoj nedelji (revidirano sa 248 hiljada) i bio je niži od očekivanja (240 hiljada). S druge strane, broj onih koji se kontinuirano prijavljuju za pomoć za nezaposlene u nedelji pre (do 5. avgusta) povećan je na 1,716 miliona, nakon 1,684 miliona, dok je očekivano 1,700 miliona.

Pokazatelj proizvodne aktivnosti u oblasti koju pokriva FED iz Filadelfije u avgustu je iznosio 12,0, iznad očekivanja (-10,4) i iznad vrednosti zabeležene u prethodnom mesecu (-13,5), što ukazuje na rast proizvodnog sektora regiona. Pokazatelji tekuće aktivnosti, novih porudžbina i isporuke zabeležili su rast i nalaze se u pozitivnoj zoni.

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica nisu znatnije promenjeni, osim kod obveznica ročnosti tri meseca. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice povećan je za 0,5 b.p., na 3,04%, dok je prinos desetogodišnje smanjen za 0,3 b.p., na 2,62%.

Prinosi su početkom nedelje rasli nakon podataka (pre svega iz SAD) koji ukazuju da ciklus zatezanja monetarne politike još uvek nije završen, odnosno da bi kamatne stope mogle ostati na visokom nivou u dužem periodu. Ipak, krajem nedelje, prinosi su smanjeni usled zabrinutosti investitora da bi kriza u kineskom građevinskom sektoru mogla da se prelje na globalnu ekonomiju.

ZEW indeks ekonomskih očekivanja za Nemačku u avgustu povećan je sa -14,7 na -12,3 (očekivano -14,9), dok je **ZEW indeks procene trenutne ekonomske situacije za Nemačku** značajno smanjen, sa -59,5 na -71,3 (očekivano -63,0) i dostigao je najniži nivo od oktobra 2022. godine. Iako su procene trenutne situacije znatno lošije u Nemačkoj, očekuje se da će se u narednom periodu poboljšati usled očekivanja većine analitičara da su FED i ECB pri kraju podizanja kamatnih stopa, kao i zbog boljih izgleda za privredu SAD. **ZEW indeks ekonomskih očekivanja za zonu evra** takođe je porastao u avgustu i trenutno iznosi -5,5, što predstavlja povećanje od 6,7 poena u odnosu na prethodni mesec. **ZEW indeks procene trenutne ekonomske situacije za zonu evra** porastao je za 2,4 poena, na -42,0.

BDP u zoni evra, prema drugoj preliminarnoj proceni, beleži rast od 0,3% u drugom tromesečju, odnosno rast od 0,6% u odnosu na isto tromesečje prethodne godine. Oba podatka su bila u skladu s prvom procenom.

Istraživanje Blumberga – ekonomisti očekuju inflaciju od 5,5% u 2023, 2,5% u 2024. i 2,1% u 2025. godini.

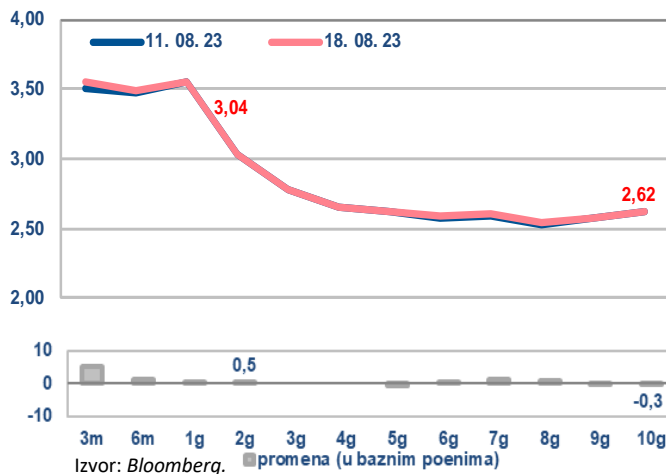
Industrijska proizvodnja u zoni evra u junu se povećala za 0,5% u odnosu na prethodni mesec, nakon što je stagnirala u prethodnom mesecu (revidirano sa 0,2%, očekivano 0,0%). Na godišnjem nivou, industrijska proizvodnja je smanjena za 1,2%, što je manje od očekivanja (-4,0%), nakon pada od 2,5% (revidirano sa -2,2%).

Prema istraživanju Blumberga, projekcije inflacije i rasta BDP-a u zoni evra nisu znatno izmenjene. Ekonomisti očekuju **rast BDP-a u zoni evra** za ovu i naredne dve godine od 0,6%, 1,0% i 1,5%, respektivno. Ekonomisti očekuju **inflaciju u zoni evra** od 5,5% u ovoj, odnosno 2,5% i 2,1% za naredne dve godine. Očekivanja bazne inflacije iznose 5,1% za 2023, 3,0% za 2024. i 2,3% za 2025. godinu. Očekuje se da **stopa na depozitne olakšice ECB-a** bude povećana sa trenutnih 3,75% na 4,00% u trećem tromesečju i da će na tom nivou ostati do kraja prvog tromesečja 2024. godine, kada se očekuje smanjenje na 3,75%, a zatim postepeno smanjenje na 2,5% do trećeg tromesečja 2025. godine.

Stopa rasta potrošačkih cena u zoni evra u julu, prema konačnim podacima, niža je za 0,1% u odnosu na prethodni mesec, dok je inflacija na godišnjem nivou iznosila 5,3%, a bazna inflacija 5,5%. Svi podaci su bili u skladu s preliminarnim procenama.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke, u % (benčmark izdanja sa početka perioda)

1.13

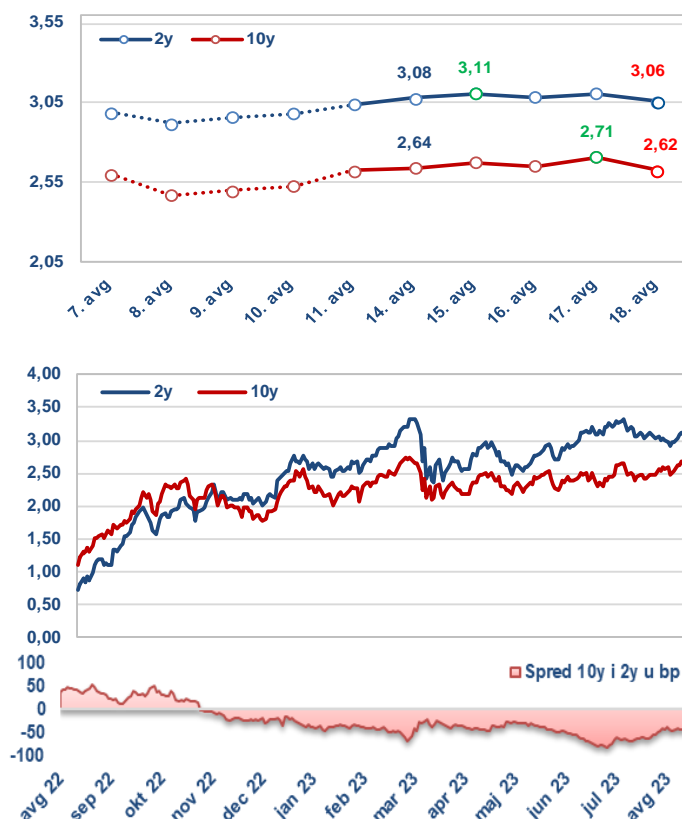
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
ZEW indeks ekonomskih očekivanja u Nemačkoj	Avg	-14,9	-12,3	-14,7
Stopa rasta BDP-a u zoni evra, druga preliminarna procena, G/G	2T	0,6%	0,6%	0,6%
Industrijska proizvodnja u zoni evra, G/G	Jun	-4,0%	-1,2%	-2,5%

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

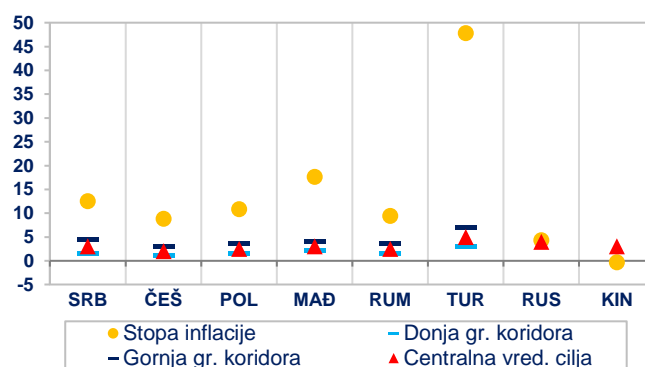
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (Q3, %)*
Srbija (NBS)	6,50	0,25	13.7.23	7.9.23.	6,50
Češka (CNB)	7,00	1,25	22.6.22	27.9.23	7,00
Poljska (NBP)	6,75	0,25	7.9.22	6.9.23	6,75
Mađarska (MNB)	13,00	1,25	27.9.22	29.8.23	13,00
Rumunija (NBR)	7,00	0,25	10.1.23	5.10.23	7,00
Turska (CBRT)	17,50	2,50	20.7.23	24.8.23	22,00
Rusija (CBR)	12,00	3,50	15.8.23	15.9.23	-
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23.10.15	n/a	4,35

Izvor: Bloomberg / * T3 2023. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg / sajтови centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Rusije (CBR) 15. avgusta održala je vanredni sastanak Monetarnog odbora, na kome je donela odluku o povećanju referentne kamatne stope za 350 b.p., na 12,00%. Odluka o znatnom ubrzanju pooštavanja monetarne politike doneta je u uslovima značajne deprecijacije rublje, a nakon što je kurs USD/RUB 14. avgusta premašio nivo od 100 rublji za američki dolar, prvi put od marta 2022. godine. Od početka godine rublja je oslabila prema američkom dolaru za oko 25%. Ova odluka dolazi nakon povećanja referentne stope CBR na redovnom sastanku održanom 21. jula, od 100 b.p.

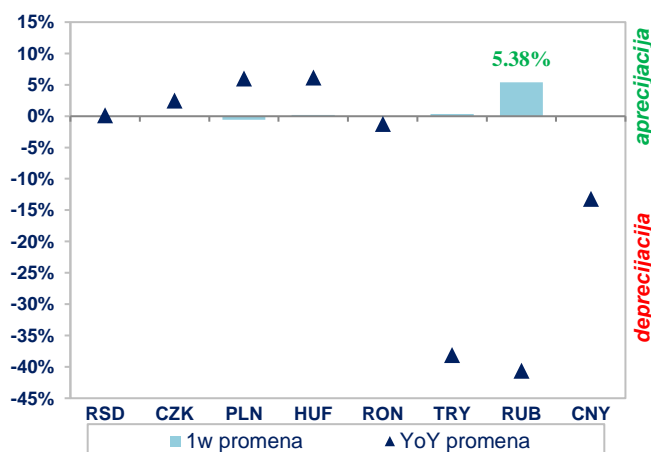
Centralna banka Kine (PBoC) 15. avgusta donela je odluke o smanjenju *Medium-term Lending Facility (MLF)* stope za 15 b.p., na nivo od 2,50%, i smanjenju jednonedeljne reverzne repo stope za 10 b.p., na nivo od 1,80%. Ovu odluku nisu očekivali tržišni učesnici i dolazi nakon smanjenja jednonedeljne reverzne repo stope i *MLF* stope od po 10 b.p. u junu i njihovog zadržavanja na nepromenjenom nivou u julu. Analitičari ističu da je odluka doneta pre svega kako bi se podstakao oporavak privrede.

Tokom izveštajnog perioda za posmatrane zemlje objavljen je niz makroekonomskih pokazatelja:

- **Stopa rasta BDP-a Rumunije, prema preliminarnoj proceni, u drugom tromesečju 2023. godine iznosila je 1,1% YoY (0,9% QoQ), što je ispod nivoa iz prvog tromesečja od 2,4% YoY (0,5% QoQ), kao i ispod očekivanja analitičara od 2,5% YoY (0,5% QoQ).**
- **Stopa rasta BDP-a u Mađarskoj u drugom tromesečju 2023. godine zabeležila je nivo od -2,4% YoY (-0,3% QoQ), što je niži rezultat u odnosu na prvo tromesečje od -0,9% YoY (-0,4% QoQ) i ispod je očekivanja analitičara od -1,4% YoY (0,2% QoQ).**
- **Stopa rasta BDP-a u Poljskoj u drugom tromesečju 2023. godine iznosila je -0,5% YoY (-3,7% QoQ), što je niži rezultat u odnosu na prvo tromesečje od -0,3% YoY (3,8% QoQ) i ispod očekivanja analitičara od -0,3% YoY (-2,3% QoQ).**
- **Stopa inflacije u Poljskoj u julu je iznosila 10,8% YoY (-0,2% MoM), što je u skladu s preliminarnom procenom. Bazna inflacija u Poljskoj u julu je iznosila 10,6% YoY (0,2% MoM), što je ispod nivoa iz juna od 11,1% YoY, kao i blago ispod očekivanja analitičara (10,7% YoY).**

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (ročnost približna 10G)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	6,060	-8,0	-104,0
Češka (2033)	4,422	24,8	36,8
Poljska (2033)	5,682	17,1	-12,7
Mađarska (2032)	7,558	15,8	-86,1
Rumunija (2032)	6,960	21,0	-79,0
Turska (2032)	18,430	77,0	176,0
Kina (2033)	2,560	-8,7	-6,1

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Refinitiv) i Srbiju (podaci CRHoV sa sekundarnog tržišta).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je opala za 1,29% i kretala se u rasponu od 1.888,41 do 1.911,96 USD/Oz (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

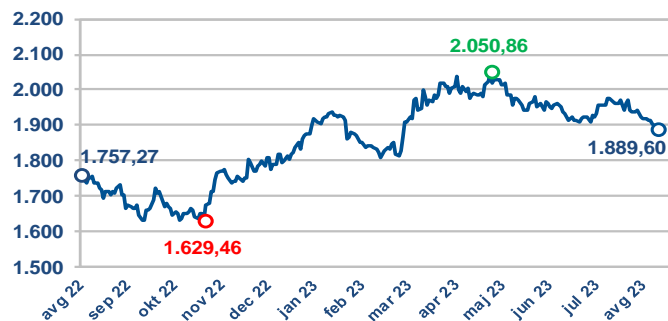
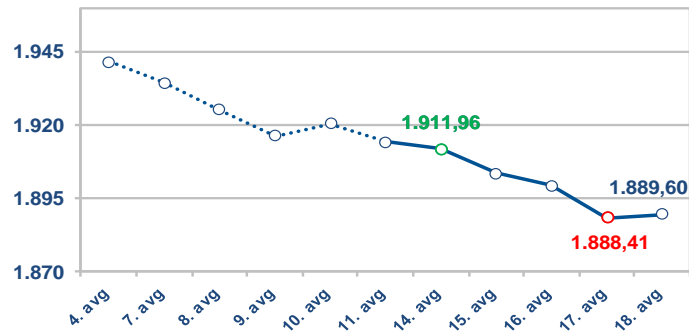
Na pad cene zlata tokom posmatrane nedelje uticali su: dobri podaci o ekonomiji SAD, koji smanjuju rizik recesije, a time i sklonost investitora za ulaganje u zlato; rast vrednosti dolara i povećane stope prinosa na državne obveznice SAD; komentari pojedinih predstavnika FED-a o potrebi za dodatnim povećanjem nivoa kamatnih stopa da bi se smanjila inflacija; očekivanja tržišnih učesnika da će kamatne stope u SAD verovatno ostati na višem nivou duži period; smanjeno investiranje u zlato najvećeg svetskog berzanskog fonda *SPDR Gold Trust* na najniži nivo od januara 2020. godine.

Cena zlata je smanjena za 1,29% i na kraju izveštajnog perioda iznosila je 1.889,60 USD/Oz.

Na ograničenje daljeg pada cene zlata uticali su: rast zabrinutosti zbog stanja privrede Kine; povećana premija na fizičko zlato u Kini zbog rasta tražnje za aktivom sigurnog utočišta; geopolitičke tenzije; rast tražnje za fizičkim zlatom u Indiji usled pada cena zlata u lokalnoj valuti; očekivanje nastavka trenda kupovine zlata od strane centralnih banaka, koje su u prvoj polovini 2023. kupile oko 387 tona zlata, što je najviši iznos kupovine u prvoj polovini godine do sada.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda cena nafte tipa brent smanjena je za 3,12% i kretala se u rasponu od 85,57 do 87,67 USD/bbl (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

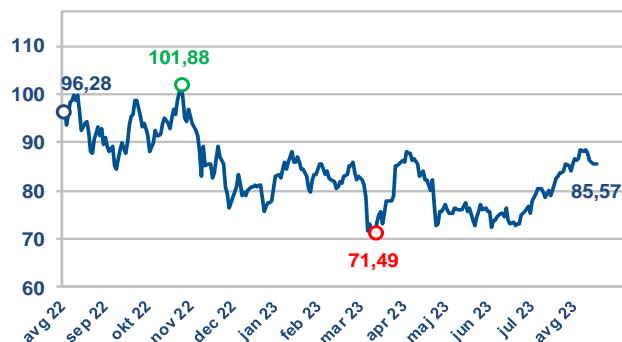
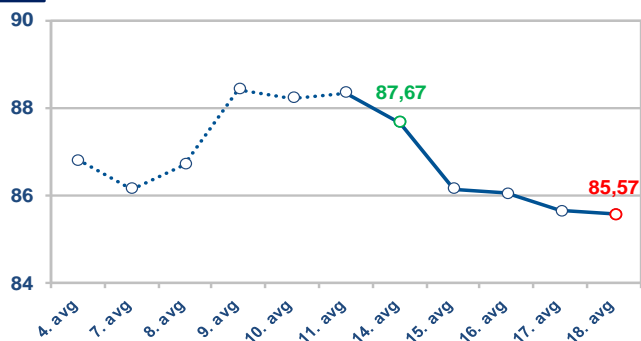
Na pad cene nafte uticali su: podaci o usporenom ekonomskom oporavku Kine i odsustvo očekivanih dodatnih stimulativnih vladinih mera za podsticanje privrednog rasta Kine; vest o povećanju zaliha sirove nafte u skladištu *Cushing* u SAD, prvi put nakon šest nedelja; jačanje vrednosti dolara; objavljivanje zapisnika s julske sastanka FED-a, što je uticalo na pad cene nafte, jer se pokazalo da zvaničnici FED-a nisu dali jake naznake o prekidu povećanja kamatnih stopa i da su nastavili da daju prioritet borbi protiv inflacije (više kamatne stope povećavaju troškove zaduživanja preduzeća i potrošača, što bi moglo usporiti privredni rast i smanjiti potražnju za naftom).

Cena nafte je smanjena za 3,12% i na kraju posmatranog perioda iznosila je 85,57 USD/bbl.

Na ograničenje daljeg pada cene nafte uticali su: odluka *OPEC*-a da smanji proizvodnju nafte; vest da je Brazil spreman da uveze rekordnu količinu ruske nafte ovog meseca; upozorenja SAD i V. Britanije o povećanom riziku za plovila u blizini iranskih voda u Ormuskom moreuzu, strateškom plovnom putu za tranzit nafte, jer je Iran poslednjih meseci zaplenio nekoliko tankera; smanjen broj operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.